

Overgreb. De Bemærkninger, som er fremsatte, er ikke ment som nogen Kritik af Loven; de skal kun understrege, at den har sine Grænser, og at vi ikke kan nøjes alene med dens Paragraffer. Som Bygningsfredningsloven er formuleret, er den i Virkeligheden udmærket, og det vidner godt om dens Fremtid, at den første store Virkning bliver Sikringen af et af de smukkeste og folkekæreste Bygningsværker i de danske Provinsbyer, af »Jens Bangs Stenhus«, Apoteket i Aalborg, og at denne Sikring ikke er en Strid mellem det offentlige og det private, men naas i bedste Forstaaelse mellem Myndighederne og Ejeren, der i Kærlighed til sin skønne, gamle Ejendom allerede har bragt store Ofre for at bevare den for Eftertiden.

LOV OM BYGNINGSFREDNING AF 12. MARTS 1918.

§ 1. Undervisningsministeriet lader udarbejde en stedordnet Fortegnelse over verdslige Bygninger eller Bygningsdele, der skal undergives en begrænset Fredning. Paa Fortegnelsen, der revideres hver 5te Aar, maa til enhver Tid kun optages Bygninger eller Bygningsdele, som har kunstnerisk eller historisk Værdi og tillige som Regel er over 100 Aar gamle.

§ 2. De paa denne Fortegnelse opførte Bygninger (Bygningsdele) deles efter deres større eller mindre kunstneriske og historiske Værdi i to Klasser, omfattende

A. Bygninger, hvis Værdi i ovennævnte Henseende maa siges at være saa fremragende, at deres Nedrivning, Forvanskning eller Vanrøgt vilde medføre en betydelig Mindskning af Nationens Kulturskatte.

B. Bygninger, hvis Værdi vel er mindre fremragende, men hvis Bevaring dog er af væsentlig Betydning.

Afgørelsen af, om en Bygnings Værdi fornævnte Henseende er tilstrækkelig stor til, at Bygningen skal optages paa Fortegnelsen, saavel som Afgørelsen af, om den skal henføres under Klasse eller Klasse B., træffes af Ministeren efter Indstilling af

det i § 3 omhandlede særlige Bygningssyn, og Spørgsmaalet kan ikke af de paagældende indbringes for Domstolene.

§ 3. Til Prøvelse af alle Spørgsmaal vedrørende Bevaring af de paa Fortegnelsen opførte Bygninger eller Bygningsdele nedsættes af Undervisningsministeriet en Kommission, »det særlige Bygningssyn«, paa 5 Medlemmer, blandt hvilke skal være Direktøren for Nationalmuseets 2den Afdeling og en af Kunstakademiet udpeget Arkitekt, medens et Medlem skal opfylde Betingelserne for at udnævnes til Dommer i en Overret. Ministeriet beskikker Kommissionens Formand.

§ 4. Optagelse paa Fortegnelsen forkyndes Ejerne og Brugere af de paagældende Bygninger efter Reglerne om Dommes Forkyndelse med udtrykkelig Angivelse af, hvilke Bygninger eller Bygningsdele der skal fredes. Der tilstilles derhos hver Ejer og Bruger et Eksemplar af Loven. Et Eksemplar af Fortegnelsen skal sammen med Loven tilstilles Kommunalbestyrelsen for den paagældende Kommune, Bygningskommissionen og Politimesteren. Desuden gives der Retsskriveren Meddelelse om, hvilke i Retskredsen beliggende Bygninger der er opført paa Fortegnelsen. Retsskriveren noterer paa Ejendommens Folio i Skøde- og Panteregisteret, at Bygningen er undergivet begrænset Fredning i Henhold til nærværende Lov, med Tilføjelse om, under hvilken Klasse Bygningen er opført. Han er pligtig til at give »det særlige Bygningssyn« Meddelelse om Ejerskifte.

§ 5. Ønsker Ejeren af en paa Fortegnelsen under Klasse A eller B henhørende Bygning helt at nedrive denne, skal han 6 Maaneder forud give Bygningssynet Meddelelse herom. Finder dette, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at modsætte sig Bygningens Nedrivning, giver det Ministeriet og Ejeren Meddelelse herom, og Ejeren kan efter Modtagelsen af denne Meddelelse paabegynde Nedrivningen. Finder Bygningssynet derimod, at Bygningen afgjort fortjener at bevares, gør det Indstilling derom til Ministeriet, der da ved Bevilling paa Finansloven eller, hvis Udgiften vil overstige 20,000 Kr., ved særlig Lov kan søge den erhvervet for det offentlige, eventuelt ved Ekspropriation; Ejeren kan i dette Tilfælde ikke paabegynde Nedrivningen, før det er endeligt afgjort, at det offentlige ikke ønsker at erhverve Bygningen.

§ 6. Agtes der paa en af de under Klasse A henhørende Bygninger foretaget Arbejder (herunder delvis Nedrivning), der gaar ud over almindelig Vedligeholdelse, er Ejeren pligtig til mindst 8 Uger i Forvejen at indsende Meddelelse herom ledsaget af Beskrivelse i to Eksemplarer til det særlige Bygningssyns

Formand og har ikke Ret til at tage fat paa Arbejdet, før Bygningssynets Svar foreligger. Dersom Bygningssynet finder, at de foreslaaede Arbejder vil medføre Forandringer i Bygningens Stil, Karakter eller historiske Betydning, kan det nægte Ejeren Tilladelse til at udføre Arbejderne anderledes end efter en af Bygningssynet godkendt Plan. Medfører denne Plan, at Udgifterne ved Arbejdet øges, skal Planen forelægges Ministeren til Godkendelse. Hvis Bygningen ikke er Statsejendom, skal den fremkomne Udgiftsforøgelse — derunder Forøgelse af Udgiften til Tegninger og Overslag — af Bygningssynet godtgøres Ejeren, forsaavidt han ikke faar Vederlag for Beløbet gennem Bygningens forhøjede Nyttевærdi. Paa samme Maade godtgøres det yderligere Tab, Ejeren maatte komme til at lide ved de foretagne Ændringer i hans Forslag. Bygningssynet har Ret til uden Udgift for Ejeren at lade foretage de til Forslagets Prøvelse nødvendige Undersøgelser mod at godtgøre den derved mulig paaførte Skade. Ligeledes er Synet berettiget til at lade det udførte Arbejde afsyne.

§ 7. Er en Bygnings Værdi som kunstnerisk eller historisk Mindesmærke særlig fremragende, kan Bygningssynet, naar Ejeren eller Besidderen er villig til at underskrive en Deklaration, hvorved Bygningen henlægges under Nationalmuseet som fredet Mindesmærke, og hans Forhold i øvrigt ikke taler mod en saadan Ordning, gøre Indstilling til Ministeriet om, at en større eller mindre Del af de med en sagkyndig Istandsættelse eller nødvendig Vedligeholdelse forbundne Udgifter afholdes af en paa Finansloven dertil særlig given Bevilling. Overstiger Beløbet 20,000 Kr., bliver dette at bevilge ved særlig Lov.

§ 8. Agtes der paa en af de under Klasse B henhørende Bygninger udført Arbejder, der gaar ud over almindelig Vedligeholdelse, er Ejeren pligtig til 8 Uger inden Arbejdets Paa-begyndelse at indsende Meddelelse herom ledsaget af Beskrivelse i to Eksemplarer til det særlige Bygningssyns Formand. Finder Bygningssynet, at de foreslaaede Arbejder vil medføre Forandringer i Bygningens Stil, Karakter og historiske Betydning, lader det uden Udgift for Ejeren Forslaget gennemgaa og tilbage sender det med sine mulige Ændringsforslag. Skønner Bygningssynet det nødvendigt, lader det Bygningen undersøge inden Udløbet af af nævnte Frist. Den herved mulig paaførte Skade godtgøres Ejeren af Bygningssynet. Ønsker Ejeren ikke at følge Bygningssynets Raad, skal han give det Meddelelse derom.

§ 9. Beskadigelser, der med Ejeren eller Brugeren Vi-

dende og Villie tilføjes en paa Fortegnelsen under Klasse A henhørende Bygning, kan Bygningssynet, naar Hensynet til Ønskeligheden af Bygningens uforandrede Bevaring kræver Beskadigelsen fjernet, under sin Ledelse lade udbedre paa Ejeren eller Brugerens Bekostning, saaledes at Bygningen saa vidt muligt bringes tilbage til den Tilstand, hvori den befandt sig, inden Beskadigelsen fandt Sted; det dertil medgaaede Beløb kan inddrives hos Ejeren eller Brugerens ved Udpantning.

§ 10. Erfarer Bygningssynet, at en paa Fortegnelsen under Klasse A henhørende Bygning vanrøgtet, skal det lade den undersøge, og hvis det da skønnes nødvendigt, kan det med Ministerens Samtykke paalægge Ejeren at foretage den til Bygningens Bevaring fornødne Istandsættelse indenfor en rimelig Frist. Er det paabudte Istandsættelsesarbejde ikke udført inden Fristens Udløb, kan Synet lade det foretage paa Ejeren's Bekostning, og det dertil medgaaede Beløb kan inddrives hos ham ved Udpantning. Dersom Udgifterne overstiger, hvad den økonomisk og teknisk nødvendige Istandsættelse vil kræve, godtgøres det overskydende Beløb Ejeren af Bygningssynet overensstemmende med Reglerne i § 6.

§ 11. Enhver ved Brand eller anden Ulykke foraarsaget Skade paa en af de paa Fortegnelsen under Klasse A eller B henhørende Bygninger skal af Ejeren eller Brugerens ufortøvet meddeles Bygningssynet, der derpaa snarest muligt lader Skaden syne. Ved den eventuelle Istandsættelse af Bygningen er Ejeren pligtig til at følge de i §§ 6 og 8 givne Regler.

§ 12. Kan der ikke opnaas Enighed mellem Ejeren og Bygningssynet om Størrelsen af en Ejeren tilkommende Godtgørelse eller Erstatning, fastsættes Beløbet af uvildige af Retten udmeldte Mænd.

§ 13. Kommunalbestyrelser, Bygningskommissioner og Politimestre, der bliver bekendt med et Forhold, hvorom det i Medfør af de foregaaende Paragraffer maatte have Interesse for Bygningssynet at komme til Kundskab, skal uophødelig give Synet Meddelelse herom.

§ 14. Bygningssynet indsender aarlig til Undervisningsministeriet Beretning om sin Virksomhed, hvilken Beretning trykkes og tilstilles Rigsdagen sammen med den i Henhold til § 2 udarbejdede Fortegnelse over de lovbeskyttede Bygninger.

§ 15. Det Beløb, som er nødvendigt til Afholdelse af de med det særlige Bygningssyns Virksomhed forbundne Udgifter, bevilges paa Finansloven.

§ 16. Den, der findes skyldig i Overtrædelse af nærvæ-

rende Lovs Bestemmelser, ikendes Bøder indtil 10,000 Kr. Sagen behandles som offentlig Politisag.

§ 17. Under »det særlige Bygningssyn« henlægges de i historisk Henseende vigtige Fæstningsværker.

§ 18. Denne Lov, der ikke gælder for Færøerne, træder straks i Kraft.

NOTITSER FRA MUSEERNES VERDEN.

I ældre topografiske Værker vil man i Reglen forgæves søge den mindste Henvisning til Kunst, og dog havde den gammeldanske Malerskole, den Eckersbergske, Egenskaber, som ofte gør dens Værker til fortrinlige, historisk-topografiske Kilder. Gennem disse omhyggeligt udførte Billeder lærer vi Frederik 6's København at kende, men ogsaa for Provinsen har Datidens Malerier deres store Interesse (f. Ex. Roeds Billeder fra Ribe-Domkirke), og Dalsgaards, Exners og Vermehrens Folkelivsbilleder er blevne værdifulde Dokumenter i Studiet af gammel-dags Bondekultur. Derfor har det megen Betydning for vore særlige Studiefelter, at *Statens Museum for Kunst* Juli 1917 genaabede sin danske Afdeling efter en gennemgribende Omordning, der betyder en meget væsentlig Forbedring, som i Hovedsagen har bragt det mest mulige ud af Museumsbygningens slette, poesisforladte Lokaler. Idet de ældre Kunstværker er ordnede i historisk Rækkefølge og samlede efter de enkelte Kunstnere, er det lykkedes Museet at give en virkelig god og instruktiv Oversigt over den danske Malerkunsts Historie, og iøvrigt faar Samlingen paa disse Omraader stadig ypperlige Forøgelse. — En samtidig med Genaabningen udgivet Katalog er nyttig, men yderst kortfattet.

Fjerde Bind af Kunstmuseets Aarsskrift (1917) indeholder, foruden interessante Meddelelser om Museets Nyerhøvelser, bl. a. en Afhandling af Museumsdirektør Karl Madsen om Malerisamlingen paa Gavnø og dens talrige nederlandske Billeder. Af Aarsskriftets Anmeldelser kan fremhæves en lille Artikel af Doct. Francis Beckett, der imod de Paastande, som er fremsat af den tyske Kunsthistoriker Doct. R. Schaefer (i Jahrbuch